

NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO OSJEČKO - BARANJSKE ŽUPANIJE

Služba za javno zdravstvo

Teaching Institute of Public Health for the Osijek-Baranja County

Department of Public Health

31000 Osijek, Drinska 8, Croatia; telefon 031 225 700, telefax 031 206 870; e-mail: nzjz-os@zzjz-osijek.hr

OSOBE S INVALIDITETOM U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2025. GODINI

PERSONS WITH DISABILITIES IN OSIJEK-BARANJA COUNTY IN 2025

Iz Izvješća o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, HZJZ rujan, 2025.

Autor:

Alen Imširović, dr. med. specijalist javnozdravstvene medicine

Suradnici:

izv. prof. prim. dr. sc. Senka Samardžić, dr. med. specijalist javnog zdravstva

Ivona Javorović, dr. med. specijalizant javnozdravstvene medicine

Uvod

Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) i Ujedinjeni narodi (UN) procjenjuju da osobe s nekim oblikom invaliditeta čine 15 – 16% svjetske populacije te je problem invalidnosti rašireniji nego što se inače misli. Stoga je vrlo važno raspolagati odgovarajućim i što točnijim podacima o invaliditetu jer je to preduvjet za planiranje odgovarajućih preventivnih mjera i donošenje programa za osobe s invaliditetom. Jedan od ciljeva unaprjeđenja razine zdravlja stanovništva uz povećanje godina života jest i dodavanje života godinama, odnosno povećanje broja godina života bez bolesti i invaliditeta.

Prepoznajući taj problem, Republika Hrvatska (RH) donijela je Zakon o Registru osoba s invaliditetom (NN 64/01, NN 63/22), koji propisuje način prikupljanja, obrade i zaštite tajnosti podataka o osobama s invaliditetom. Registar se vodi u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo (HZJZ), a počeo je s radom 2002. godine. Prema navedenom Zakonu osoba s invaliditetom osoba je koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima.

Izvori podataka

Podaci se u Registar osoba s invaliditetom prikupljaju iz službenih evidencija:

- zavoda nadležnog za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
- zavoda nadležnog za obvezno zdravstveno osiguranje
- zavoda nadležnog za mirovinsko osiguranje
- zavoda nadležnog za zapošljavanje
- ministarstva nadležnog za upravu
- ministarstva nadležnog za obrazovanje
- ministarstva nadležnog za hrvatske branitelje
- upravnog tijela županije nadležnog za poslove obrazovanja odnosno upravnih tijela Grada Zagreba nadležnih za obavljanje poslova vezanih uz ostvarivanje prava djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom
- zdravstvenih ustanova na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite
- drugih korisnika osobnog identifikacijskog broja (OIB), u smislu zakona kojim se propisuje OIB, koji vode evidencije o podacima iz članka 5. stavka 2. Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22).

Tablice i slike koje slijede sadrže prikaze općih sociodemografskih parametara te podatke o vrstama oštećenja, oštećenjima funkcionalnih sposobnosti i vrstama pomagala koje koriste osobe s invaliditetom za Osječko-baranjsku županiju (OBŽ). Sve obrade iz ovog izvještaja provedene su s obzirom na stanje dana 15. 9. 2025. godine, u potpunosti su prilagođene novom načinu vještačenja te nema mogućnosti za analizu podataka koji su se nekad prikupljali po starom načinu utvrđivanja invaliditeta. Iz navedenog razloga ne može se primjerice provesti obrada prema završenom stupnju obrazovanja i životnim uvjetima (Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom to nema kao obvezno polje prilikom vještačenja). Važno je istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 1. 1. 2015. godine kada je uspostavljeno jedinstveno tijelo vještačenja. Obrada podataka o vrstama pomagala koje koriste osobe s invaliditetom provedena je sukladno dostavljenim podacima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). Za izračun prevalencije invaliditeta u RH, OBŽ-u i drugim županijama korišteni su parametri Registra osoba s invaliditetom te službene procjene broja stanovnika Državnog zavoda za statistiku (DZS) krajem 2024. godine.

Opći sociodemografski podaci

U OBŽ-u, na dan 15. 9. 2025. godine, živjelo je 47.116 osoba s invaliditetom od čega je bilo 26.292 muškog spola (55,8%) i 20.824 ženskog spola (44,2%). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 21.688, zabilježen je u dobnoj skupini 20 – 64 godine. Nakon toga slijede dobna skupina 65 i više godina s 19.979 osoba s invaliditetom te dobna skupina 0 – 19 godina s 5.449 osoba s invaliditetom. Prema navedenim dobnim skupinama Osječko-baranjska županija iznad je prosjeka RH za dječju dob i radno-aktivnu dobnu skupinu, a ispod prosjeka za skupinu 65 i više godina. Udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu OBŽ-a iznosio je 18,9% što je više nego u RH (17,4%) te se prema tome OBŽ ove godine nalazi na 9. mjestu (2024. godine na 8. mjestu s 18,0%) poretka na čijem je vrhu Požeško-slavonska županija s 22,2%, a na dnu Istarska županija s 11,1%. Među gradovima u OBŽ-u najveću prevalenciju osoba s invaliditetom među ukupnim stanovništvom imalo je Beliše s 21,1%, a najmanju Donji Miholjac s 15,0%. Među općinama u OBŽ-u najveću prevalenciju osoba s invaliditetom među ukupnim stanovništvom imala je Levanjska Varoš s 26,1%, a najmanju Jagodnjak s 14,3%. Za 16 osoba s invaliditetom u OBŽ-u nije poznato mjesto prebivališta (tablice 1 – 3).

U Registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 4.579 osoba iz OBŽ-a, s većim brojem muških osoba (62%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja i intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U OBŽ-u živi 5.843 branitelja Domovinskog rata s invaliditetom (12,4% svih osoba s invaliditetom) te 297 osoba (0,6% svih osoba s invaliditetom) koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II. svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća (slika 1).

Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja OBŽ-a ukupno su višestruka oštećenja, oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodne anomalije i rijetke bolesti te oštećenja lokomotornog sustava. Kod muškaraca su to višestruka, mentalna oštećenja i oštećenja lokomotornog sustava, a kod žena skupina oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodne anomalije i rijetke bolesti, višestruka oštećenja te oštećenja lokomotornog sustava. Prema 10. reviziji Međunarodne klasifikacije bolesti i srodnih zdravstvenih problema (MKB-10) najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (MKB-10: M40 – M54) dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (MKB-10: I30 – I52) (tablica 4).

Među dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta odnosno koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu u OBŽ-u su najčešće zabilježene cerebralne paralize i ostali paralitični simptomi (MKB-10: G80 – G83) te organski i simptomatski duševni poremećaji (MKB-10: F00 – F09). Zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, broj osoba sa 100%-tnim oštećenjem moguće je prikazati samo prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrjednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazi se do podataka da je u OBŽ-u 5,0% osoba s invaliditetom vještačeno kao osobe sa 100%-tnim oštećenjem od čega je 2.239 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 107 branitelja Domovinskog rata, dok ih 7 ima 100%-tno oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II. svjetskom ratu (tablica 5 i slika 2).

Najčešća su oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja OBŽ-a kronične i psihičke bolesti, a kod osoba mlađih od 20 godina to su kronične bolesti kod djece (tablice 6 i 7).

Prema podacima o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u OBŽ-u najčešće su korištena očna i tiflotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav (tablica 8).

Tablica 1. Broj osoba s invaliditetom po spolu, dobnim skupinama i županijama prebivališta (stanje 15. 9. 2025.)

županija prebivališta	dobna skupina						ukupno
	0 – 19 g.		20 – 64 g.		≥ 65 g.		
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
Bjelovarsko-bilogorska	1.147	675	4.981	3.520	4.041	4.646	19.010
Brodsko-posavska	1.307	850	6.322	3.517	5.304	4.432	21.732
Dubrovačko-neretvanska	1.115	753	3.776	2.457	3.540	3.084	14.725
Grad Zagreb	11.733	7.871	24.294	21.271	22.309	30.604	118.082
Istarska	1.654	974	4.931	4.389	5.212	5.482	22.642
Karlovačka	1.600	1.039	4.654	3.084	4.226	4.481	19.084
Koprivničko-križevačka	1.657	984	4.742	3.784	3.770	4.680	19.617
Krapinsko-zagorska	1.613	1.096	5.512	4.569	5.323	5.751	23.864
Ličko-senjska	305	207	2.121	1.118	2.106	1.686	7.543
Međimurska	1.512	1.106	4.192	4.027	3.060	3.348	17.245
Osječko-baranjska	3.256	2.193	12.785	8.903	10.251	9.728	47.116
Požeško-slavonska	615	425	3.685	2.392	3.253	3.082	13.452
Primorsko-goranska	2.483	1.576	6.874	6.069	8.127	9.752	34.881
Sisačko-moslavačka	2.561	1.821	6.900	4.334	6.706	6.000	28.322
Splitsko-dalmatinska	5.918	4.133	19.120	12.483	18.206	19.527	79.387
Šibensko-kninska	1.088	685	4.763	2.784	5.961	5.835	21.116
Varaždinska	1.901	1.322	6.099	5.238	5.448	6.732	26.740
Virovitičko-podravsko	840	573	3.699	2.428	3.055	2.936	13.531
Vukovarsko-srijemska	1.384	947	7.468	4.516	6.277	5.734	26.326
Zadarska	1.705	968	5.908	3.454	6.099	4.856	22.990
Zagrebačka	4.507	2.997	10.850	8.687	9.692	9.919	46.652
nespecificirano*	568	404	5.484	1.797	17.596	5.307	31.156
ukupno	50.469	33.599	159.160	114.821	159.562	157.602	675.213

Izvor podataka: Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, HZJZ rujan, 2025.
* županija prebivališta nije navedena ili mjesto prebivališta nije u službenom šifarniku naselja

Tablica 2. Udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije i prema dobnim skupinama

županija prebivališta	prevalencija invaliditeta (%)			
	ukupno	0 – 19 g.	20 – 64 g.	≥ 65 g.
Požeško-slavonska	22,2	8,7	18,0	42,6
Šibensko-kninska	22,0	10,8	14,5	43,0
Sisačko-moslavačka	21,1	18,5	14,9	36,6
Virovitičko-podravsko	20,1	11,0	16,0	37,6
Krapinsko-zagorska	20,0	12,4	14,1	42,4
Koprivničko-križevačka	19,8	13,6	15,0	37,1
Bjelovarsko-bilogorska	19,3	9,5	15,5	35,5
Vukovarsko-srijemska	19,2	8,8	15,6	35,7
Osječko-baranjska	18,9	11,7	15,0	33,9
Splitsko-dalmatinska	18,4	11,9	12,7	38,5
Ličko-senjska	17,5	6,7	13,3	34,0
Republika hrvatska	17,4	11,5	12,2	35,1
Karlovačka	17,4	13,8	12,4	31,0
Brodsko-posavska	17,3	8,9	13,8	32,0
Varaždinska	16,8	11,0	11,9	35,2
Međimurska	16,4	11,8	13,8	27,8
Grad Zagreb	15,2	13,0	9,8	32,8
Zagrebačka	15,1	12,3	10,8	29,1
Zadarska	13,9	8,4	10,0	27,1
Primorsko-goranska	13,1	9,3	8,5	25,3
Dubrovačko-neretvanska	12,7	8,1	9,5	24,1
Istarska	11,1	7,6	7,8	21,1

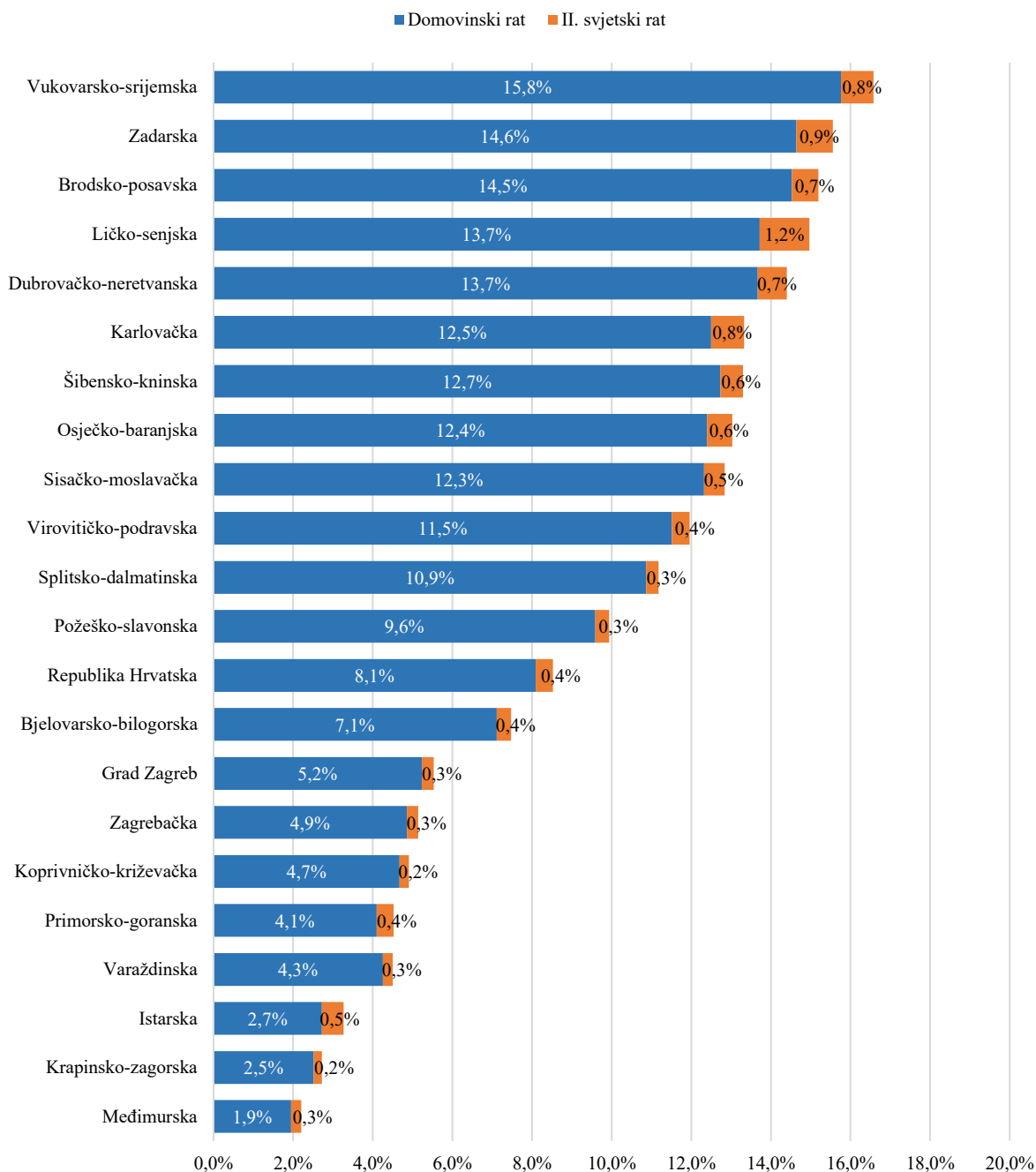
Izvor podataka: Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, HZJZ rujan, 2025. i Procjena stanovništva prema dobi, spolu i županijama, kraj 2024., DZS kolovoz, 2025.

Tablica 3. Broj osoba s invaliditetom po spolu, dobnim skupinama i mjestu prebivališta te prevalencija u ukupnom stanovništvu u Osječko-baranjskoj županiji (stanje 15. 9. 2025.)

mjesto prebivališta	0 – 19 g.		dobna skupina 20 – 64 g.		≥ 65 g.		ukupno	prevalencija invaliditeta (%)
	M	Ž	M	Ž	M	Ž		
Antunovac	55	30	233	137	131	84	670	19,6
Beli Manastir	94	80	340	262	322	261	1.359	17,8
Belišće	110	102	523	343	387	353	1.818	21,1
Bilje	57	25	218	129	172	121	722	15,5
Bizovac	49	32	170	136	156	147	690	19,5
Čeminac	43	21	139	85	128	72	488	21,3
Čepin	96	77	490	331	432	312	1.738	18,4
Darda	62	47	283	236	213	165	1.006	18,9
Donja Motičina	14	10	86	41	50	53	254	20,0
Donji Miholjac	74	73	268	228	271	232	1.146	15,0
Draž	28	14	98	59	101	70	370	21,0
Drenje	34	20	144	70	62	49	379	19,5
Đakovo	322	227	1.179	823	926	836	4.313	19,1
Đurđenovac	75	43	377	208	295	280	1.278	25,7
Erdut	54	40	277	171	234	206	982	19,4
Ernestinovo	26	14	145	70	100	62	417	21,3
Feričanci	25	12	90	43	77	68	315	19,5
Gorjani	18	19	89	43	52	41	262	23,6
Jagodnjak	17	14	44	47	42	31	195	14,3
Kneževi Vinogradi	32	18	151	96	127	63	487	15,4
Koška	43	40	179	99	126	123	610	20,3
Levanjska Varoš	14	5	70	27	28	34	178	26,1
Magadenovac	28	10	63	50	57	40	248	16,4
Marijanci	27	17	103	54	60	53	314	17,3
Našice	210	129	679	463	553	601	2.635	19,2
Osijek	1.139	722	4.280	3.370	3.718	4.176	17.405	18,3
Petlovac	32	14	105	63	84	42	340	19,4
Petrijevci	32	18	136	79	89	76	430	17,8
Podgorač	47	26	135	87	82	109	486	20,0
Podravska Moslavina	14	6	49	32	31	25	157	18,1
Popovac	17	13	77	58	80	36	281	21,5
Punitovci	13	17	90	60	51	47	278	18,0
Satnica Đakovačka	32	26	99	66	78	34	335	20,5
Semeljci	57	59	225	143	129	120	733	21,8
Strizivojna	44	26	122	74	69	49	384	20,3
Šodolovci	10	11	47	40	49	45	202	17,5
Trnava	16	7	81	43	53	33	233	20,1
Valpovo	130	88	543	309	415	396	1.881	19,8
Viljevo	17	14	82	60	63	49	285	18,0
Viškovci	16	9	97	71	65	50	308	22,3
Vladislavci	25	13	108	64	58	61	329	22,0
Vuka	8	5	60	29	34	23	159	17,0

Izvor podataka: Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, HZJZ rujan, 2025. i Procjena stanovništva prema dobi, spolu i naseljima, kraj 2024., DZS rujan, 2025.

Slika 1. Udio branitelja i ostalih invalida rata i poraća među osobama s invaliditetom prema županijama Republike Hrvatske

Tablica 4. Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe po spolu i dobnim skupinama (stanje 15. 9. 2025.)

vrsta oštećenja	0 – 19 g.		dobna skupina 20 – 64 g.		≥ 65 g.		ukupno
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
višestruka oštećenja	960	506	4.548	3.247	3.065	3.667	15.993
oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	395	296	2.473	3.518	3.325	4.245	14.252
oštećenja lokomotornog sustava	144	153	3.200	2.567	3.378	4.083	13.525
mentalna oštećenja	334	126	4.570	1.731	2.751	1.931	11.443
oštećenja središnjeg živčanog sustava	706	486	1.567	1.246	1.535	1.533	7.073
oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1.200	620	1.111	677	119	94	3.821
intelektualna oštećenja	473	300	1.116	793	62	64	2.808
oštećenja vida	59	59	408	282	391	498	1.697
oštećenja sluha	74	45	351	234	440	429	1.573
oštećenja perifernog živčanog sustava	17	19	487	259	317	226	1.325
poremećaji iz spektra autizma	233	78	84	35	14	2	446
gluhosljepoća	0	0	2	0	6	3	11

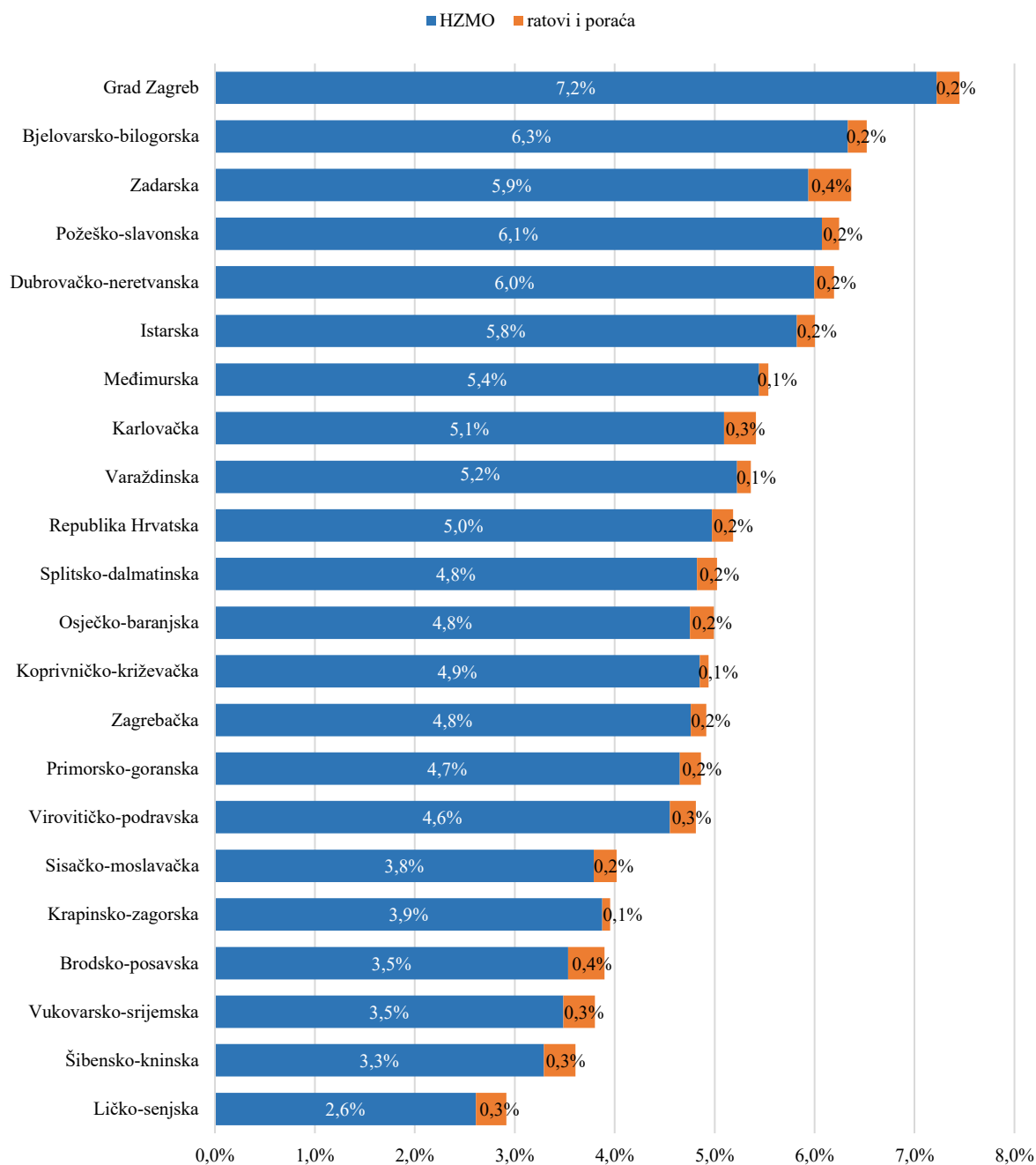
Izvor podataka: Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, HZJZ rujan, 2025.

Tablica 5. Neke dijagnoze koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu (stanje 15. 9. 2025.)

MKB-10	naziv	broj osoba
F00 – F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1.813
F20 – F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji	1.667
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	444
G10 – G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	59
G35	Multipla skleroza	352
G70 – G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	126
G80 – G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	2.312
H53 – H54	Vidni poremećaji i sljepoća	1.397
H90 – H95	Drugi poremećaji uha	1.555
Q90	Downov sindrom	154
S48	Amputacija obje nadlaktice	2
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	4
S88	Amputacija obje potkoljenice	1
S98	Amputacija oba stopala	3

Izvor podataka: Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, HZJZ rujan, 2025.

Slika 2. Udio osoba sa 100%-tnim oštećenjem u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) te zbog posljedica ratova i poraća među osobama s invaliditetom prema županijama Republike Hrvatske

Tablica 6. Oštećenja funkcionalne sposobnosti prema razinama oštećenja (stanje 15. 9. 2025.)

vrsta oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	nedefinirano	ukupno
kronične bolesti	3.424	4.253	4.988	2.938	30	15.633
psihičke bolesti	783	1.438	1.357	430	4.883	8.891
tjelesno oštećenje	792	1.518	795	813	7	3.925
intelektualne teškoće	84	222	438	921	961	2.626
poremećaj glasa, jezika i govora	8	31	29	39	2.486	2.593
višestruke teškoće	-	-	-	-	-	2.351
kronične bolesti kod djece	145	751	631	299	1	1.827
oštećenje vida	234	179	206	256	396	1.271
oštećenje sluha	211	193	252	98	379	1.133
razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	133	422	335	66	32	988
poremećaj iz autističnog spektra	-	-	44	313	42	399
gluhosljepoća	-	-	0	3	1	4

Izvor podataka: Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, HZJZ ruj. 2025.

Tablica 7. Oštećenja funkcionalne sposobnosti prema spolu i dobnim skupinama (stanje 15. 9. 2025.)

vrsta oštećenja	dobna skupina						ukupno
	0 – 19 g.		20 – 64 g.		≥ 65 g.		
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
kronične bolesti	50	51	3.087	4.148	3.467	4.830	15.633
psihičke bolesti	148	65	3.659	1.300	2.194	1.525	8.891
tjelesno oštećenje	72	62	893	868	798	1.232	3.925
intelektualne teškoće	438	274	1.040	748	62	64	2.626
poremećaj glasa, jezika i govora	738	424	859	535	20	17	2.593
višestruke teškoće	379	224	1.085	647	8	8	2.351
kronične bolesti kod djece	974	853	-	-	-	-	1.827
oštećenje vida	35	30	290	191	314	411	1.271
oštećenje sluha	47	31	261	189	322	283	1.133
razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	635	353	-	-	-	-	988
poremećaj iz autističnog spektra	228	70	68	25	6	2	399
gluhosljepoća	0	0	0	0	2	2	4
ukupno	3.744	2.437	11.242	8.651	7.193	8.374	41.641

Izvor podataka: Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, HZJZ ruj. 2025.

Tablica 8. Raspodjela vrsta pomagala koje koriste osobe s invaliditetom prema spolu (stanje 15. 9. 2025.)

vrsta pomagala	M	Ž	ukupno
očna i tiflehnička pomagala	4.122	3.893	8.015
pomagala kod šećerne bolesti	3.340	2.357	5.697
pomagala za urogenitalni sustav	1.982	3.412	5.394
pomagala za kretanje	1.642	1.866	3.508
druga pomagala	784	1.528	2.312
obloge za rane	986	936	1.922
ortoze	587	779	1.366
slušna i surdotehnička pomagala	672	536	1.208
ortopedske cipele	627	546	1.173
pomagala za disanje	394	217	611
pomagala za probavni sustav, stoma pomagala	348	212	560
potrošni dijelovi za proteze za noge	209	55	264
proteze za noge	206	54	260
pomagala za govor	87	20	107
proteze za ruke	14	3	17
ortoproteze i elektronički uređaji	2	3	5
pomagala za dijalizu	3	0	3
ukupno	16.005	16.417	32.422

Izvor podataka: Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, HZJZ ruj. 2025.